

ש ב ט

**כוונה להעברת ספר התורה מדור לדור, מאם לבת //הרבה רינת
צפניה**

מרים קבלה תורה מסיני

ומסרתה לבנות צלפחד

ובנות צלפחד לדבורה,

וְדַבְרָה לְרוֹת,
וְרוֹת מְסַרְתָּה לְבְרוּרָה.
הֵן אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים:
הַשְּׁמִיעוּ אֶת קוֹלְכֶן
וְהַעֲמִידוּ תִלְמִידוֹת הַרְבֵּה
וַעֲשׂוּ דֶרֶשׁ לַתּוֹרָה.

הרבה רינת צפניה היא רבת המניין השוויוני בשוהם ורבה במועצה האזורית חבל מודיעין

ראש חודש שבט, יום חמישי, א' שבט 14.1

- א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא". בברכת המזון מוסיפים גם את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו נאמרת גם לפני סיום ברכת המזון בקצרה.
- ב. נוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ה"הלל" או בסיום קריאת התורה. **המזמור מופיע בסידור "תפילת האדם" בפרק "שיר של יום" בתפילת השחרית.**
- ג. אין אומרים בראש חודש תחנון. (סדר התחנון נכלל בסידור תפילת האדם).
- ד. לאחר תפילת עמידה אומרים "הלל" בדילוג, עם ברכותיו.
- ה. מוציאים ספר תורה. מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" בספר במדבר את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עלייה ראשונה: במדבר י', 3-1; עלייה שניה: 4-6; עלייה שלישית, 7-10; עלייה רביעית חוזרים על העלייה השלישית). המנהג המסורתי: קורבנות ראש החודש מתוך פרשת "פנחס" שבספר במדבר (עלייה 1: במדבר כ"ח, 3-1; עלייה 2: 4-8; עלייה 3: 6-10; עלייה 4: 11-15).
- ו. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע בסידור "תפילת האדם". בסידור זה נכלל גם סדר מלא של תפילת מוסף לראשי חודשים.
- ז. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת מוסף / זכר למוסף.
- ח. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים לנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד ותפילה מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות בראשי חודשים תפילות שחרית ומוסף חגיגיות ברחבת הכותל המערבי.

שבת פרשת "וארא" ג' שבט 16.1

- א. בשחרית קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "וארא". מפטירים ביחזקאל כ"ח, 25 – כ"ט, 21. ההפטרה עוסקת ביחס אל מצרים ומכאן הקשר שלה לפרשה. **מנהג נוסף: כ"ח, 25 – כ"ט, 7 + 21.**
- ב. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "בא".

שבת פרשת "בא", י' שבט, 23.1

- א. בשחרית קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "בא". מפטירים בירמיה מ"ו, 13-28. ההפטרה נבחרה בשל אזכורם של פרעה ומצרים.
- ב. לאור הציון של יום השואה הבינ"ל ביום רביעי 27.1 ניתן לשלב דברי זיכרון מתאימים לפני הקדיש.

- ג. במנחה קוראים לשלושה עולים בפרשת "בשלח".
- ד. קהילות שאינן מציינות את ט"ו בשבט ביום החג עצמו יכולים להקדיש השבת גם לציון תכניו של החג. באופן נדיר שבת "שירה" מצויינת בשנת תשפ"א לאחר ט"ו בשבט ולא לפניו.
- ה. **בצאת השבת נוהגים לערוך קידוש לבנה. ברכת קידוש הלבנה מופיע לראשונה בסידורינו בסידור "תפילת האדם".**

ראש השנה לאילנות , ט"ו שבט יום חמישי 28.1

- א. נוהגים במנהגי שמחה לכבוד ראש השנה לאילנות. בסדר התפילה המסורתית ובנוסח סידור "תפילת האדם" אין אומרים ביום זה את סדר התחנון בשחרית ובמנחה.
- ב. המתכנסים לתפילה ביום זה נוהגים לשלב במהלך התפילות דברי תורה, מקראות וניגונים, העוסקים בשבחה של ארץ ישראל, שבח פרותיה וחובת השמירה על הטבע. מקראות לציון החג מופיעים בסידור "תפילת האדם".
- ג. נוהגים בליל החג או ביומו לערוך תיקון ט"ו בשבט, או בשמו הנוסף: סדר ט"ו בשבט. מנהג זה תוקן ע"י האר"י וגוריו במאה ה-16 בצפת והוא מפורט בספר "חמדת הימים". אחרי שנים רבות בהן נשכח התיקון מלב הוא שב ותפס את מקומו בחוויה היהודית המתחדשת, במידה רבה בזכות קהילות היהדות הרפורמית בישראל ורבניה.
- ד. המקיימים את מנהג הנטיעות ביום החג או לקראתו יכולים להקדים למעשה הנטיעה את התפילה לנוטעים המופיעה בסידור "**העבודה שלב" ובסידור "תפילת האדם".**

שבת פרשת "בשלח", שבת שירה, י"ז שבט 30.1

- א. בשחרית קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "בשלח". מפאת חשיבותה של שירת הים, והעובדה כי השבת כולה מכונה על שם קריאת השירה, נוהגים לקרוא את השירה מדי שנה, גם בקהילות הנוהגות במחזור קריאה תלת שנת. הצעה להכללת שירת הים בכל אחד ממחזורי הקריאה מופיעה בטבלת הקריאות המצורפת לאוגדן התפילה.
- ב. ברבות מהקהילות נוהגים לעמוד בעת קריאתה של שירת הים. נוהגים שלא לחלק את השירה, אלא לקרוא אותה כעלייה אחת. מפטירים בשירת דבורה, שופטים ה', 1-31. הפטרה שירת חלופית מספרי הכתובים: תהילים קל"ו, 1-16. הפטרה זו נבחרה משום שהיא מתמצתת את תולדות העם עד חציית ים סוף. **הבוחרים בהפטרה מתהילים מקדימים את הברכה: "בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר הִנְחִיל לְעַמּוֹ כְּתוּבִים טוֹבִים וְרָצָה בְּדַבְרֵיהֶם הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת... " ובברכה האחרונה אחרי קריאת ההפטרה: "עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל סִפְרֵי הַחֻמְּהָ..."**
- ג. בשל שמה ותוכנה המיוחד, נהוג לשלב שירה מרובה במהלך תפילות השבת, ולעסוק באמצעות מדרשים ומקורות נוספים בחשיבותם של השירה והניגון.

- ד. לכבוד יום ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, שחל ביום חמישי באותו השבוע, אפשר לשלב במהלך התפילות גם דברי תורה, מקראות וניגונים העוסקים בשבחה של ארץ ישראל, בקשר בין האדם לטבע ובחובת האדם לשמור על עולמו של הקב"ה. ניתן לערוך תיקון ט"ו בשבט במהלך סעודות השבת, בבית או בקהילה.
- ה. במנחה קוראים לשלושה עולים בפרשת "יתרו".

שבת פרשת "יתרו", כ"ד שבט 6.2 - שבת מברכין חודש אדר

- א. בשחרית קוראים לשבעה עולים ומפטיר מתוך פרשת "יתרו". בשל חשיבותן של עשרת הדברות נוהגים לקרוא אותן מדי שנה גם בקהילת הקוראות במחזור קריאה תלת שנתית. הצעה להכללת עשרת הדברות בכל אחד ממחזורי הקריאה מופיעה בטבלת הקריאות המצורפת לאוגדן התפילה.
- ב. אין מחלקים את קריאת עשרת הדברות בין מספר עליות. מנהג רבות מקהילות התנועה לעמוד בעת קריאת עשרת הדברות, למרות שיש בדבר מחלוקת פוסקים מימי התלמוד.
- ג. קהילות אשכנז נוהגות להבחין בין טעמי קריאת עשרת הדברות במסגרת מחזור הקריאה השנתי בפרשות התורה לבין קריאתן בחג השבועות. בשבת פרשת "יתרו" נוהגים לקרוא את הדברות "בטעם תחתון", בו לא כל דברה נקראת כפסוק בפני עצמו וחלק מן הדברות נחלקות למספר פסוקים. בחג השבועות נוהגות קהילות אלו לקרוא את עשרת הדברות "בטעם עליון", בו כל דברה (לרבות אלו בעלות שתי המלים) נקראת כפסוק בפני עצמו.
- ד. מפטירים בישיבה ו', 1-13, בסיפור ההתגלות של האל לנביא, המזכירה את ההתגלות בסיני.
- ה. לפני הכנסת ספר התורה להיכל מכריזים על ראש חודש אדר, שיחול בימים שישי ושבת.
- ו. במנחה קוראים לשלושה עולים בפרשת "משפטים".

א' ראש חודש אדר, יום המשפחה, יום שישי, ל' שבט 12.2

- א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא". בברכת המזון מוסיפים גם את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו נאמרת גם לפני סיום ברכת המזון בקצרה.
- ב. נוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ה"הלל" או בסיום קריאת התורה. **המזמור מופיע בסידור "תפילת האדם" בפרק "שיר של יום" בתפילת השחרית.**
- ג. אין אומרים בראש חודש תחנון. (סדר התחנון נכלל בסידור תפילת האדם).
- ד. לאחר תפילת עמידה אומרים "הלל" בדילוג, עם ברכתיו.

ה. מוציאים ספר תורה. מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" בספר במדבר את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עלייה ראשונה: במדבר י', 3-1; עלייה שניה: 4-6; עלייה שלישית, 7-10; עלייה רביעית חוזרים על העלייה השלישית). המנהג המסורתי: קורבנות ראש החודש מתוך פרשת "פנחס" שבספר במדבר (עלייה 1: במדבר כ"ח, 3-1; עלייה 2: 4-8; עלייה 3: 6-10; עלייה 4: 11-15).

ו. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע בסידור "תפילת האדם". בסידור זה נכלל גם סדר מלא של תפילת מוסף לראשי חודשים.

ז. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת מוסף / זכר למוסף.

ח. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים לנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד ותפילה מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות בראשי חודשים תפילות שחרית ומוסף חגיגיות ברחבת הכותל המערבי.

ט. יום זה, יום פטירתה של הנרייטה סאלד, מייסדת עליית הנוער וארגון הנשים "הדסה", מצוין בישראל כיום המשפחה. בסידור "תפילת האדם" מקראות וברכות לציון יום המשפחה.

במכתבה של הנרייטה סאלד, משנת 1916, לידידה חיים פרץ, בו היא דוחה את הצעתו כי יאמר תחתיה את הקדיש על אמה, מציגה סאלד, אם עליית הנוער, את העמדה לפיה על נשים לומר את הקדיש על יקיריהן, בצד הצגת הסבר משמעותי ומרגש על משמעות אמירת הקדיש בהקשרם של חיי המשפחה והקשרים הבין דוריים: אני יודעת היטב ומכירה מה שאתה אומר על המנהג היהודי (שבדרך כלל קדיש נאמר על ידי בנים זכרים או על ידי גבר אחר-לא במקור), והמנהג היהודי יקר מאד וקדוש בעיני. ברם אינני יכולה לבקש ממך לומר קדיש בעד אמי. פירוש הקדיש בשבילי הוא שהקרוב שנשאר בחיים מביע את רצונו וכוונתו בפרהסיא ובאופן בולט לקבל על עצמו היחס לקהילה היהודית שהיה להורה שלו, וששולת הקבלה לא תינתק מדור לדור, כאשר כל דור מוסיף את החוליה שלו. אתה יכול לעשות כך לדורות של משפחתך. אני חייבת לעשות כך לדורות של משפחתי. ... לאמי היו שמונה בנות ואף לא בן אחד ... כשאבי נפטר, לא הרשתה אמי לאחרים למלא את מקום בנותיה באמירת הקדיש ולכן אני בטוחה שאני מקיימת את רצונה כשאני מסרבת להצעתך.

